

Uchwała Nr XXXVII/241/2013
Rady Gminy Manowo
z dnia 29 listopada 2013 roku

*w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2014 rok*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 594, ze zm.: poz. 645) oraz art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356, ze zm.: poz. 405) Rada Gminy Manowo uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Manowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2014r.

*Załącznik
do Uchwały Nr XXXVII/241/2013
Rady Gminy Manowo
z dnia 29 listopada 2013 roku*

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2014 ROK

Manowo, listopad 2013 r.

I. Postanowienia ogólne.

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne jednostek i ich rodzin. Problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie, co wynika przede wszystkim z rozmiarów szkód oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi zarówno budżet gminy jak i całego państwa. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Problem uzależnienia od alkoholu, mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji jego nadużywania stale utrzymuje tendencję wzrostową. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich stanowią przedmiot szczególnej troski ze strony władz gminy Manowo.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla gminy Manowo na 2014 rok jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat. Różnorodność zadań Programu wynika ze specyfiki problemu jakim jest uzależnienie, jego wielopłaszczyznowych skutków sięgających mieszkańców naszej gminy, w szczególności osób młodych.

W myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku program stanowi opis działań podejmowanych na terenie gminy, gdyż „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”.

Realizacja działań określonych w Programie wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, konsekwencji w długofalowych działaniach i wprowadzenia nowatorskich rozwiązań, szczególnie w odniesieniu do pracy z dziećmi i młodzieżą. Na terenie Gminy Manowo zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi w dalszym ciągu wykonywane będą poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, mającej na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz promocję właściwych postaw przede wszystkim młodych ludzi w perspektywie ich dorosłego życia.

Polityka społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom ukierunkowana jest w szczególności na budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień poprzez:

1. systematyczny rozwój działań profilaktycznych (informacyjnych i edukacyjnych),
2. wspieranie i zabezpieczenie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową,
3. ograniczenie dostępności do alkoholu osobom nieletnim,
4. wspieranie aktywnych instytucji i środowisk lokalnych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy domowej oraz współpracę z nimi.

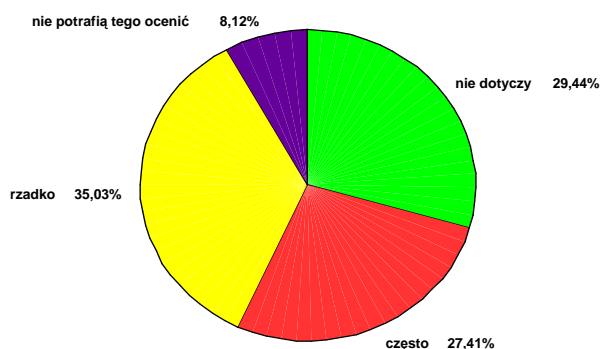
Podstawą do nakreślenia działań w niniejszym programie jest lokalna diagnoza dotycząca skali zjawisk i zagrożeń zjawiskami patologicznymi w środowisku młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy Manowo przeprowadzona w lutym 2013 roku.

Wyniki badań pokazują, że w co trzeciej rodzinie (36,1% wg wskazań respondentów) w gminie Manowo alkohol w nadmiarze pojawia się i urasta do rangi zagrożenia.

Rozkład problemów alkoholowych w rodzinach w gminie Manowo

	Ilość wskazań w liczbach bezwzględnych	To stanowi % badanej próby
Moja rodzina boryka się z problemem alkoholowym	39	36,1
Ten problem w mojej rodzinie nie występuje	47	43,5
Nie potrafię tego ocenić	16	14,8
brak odpowiedzi	6	5,6
Razem	108	100,0

Bardzo niepokojący jest fakt, że tylko 29,4% badanej w gminie Manowo młodzieży i dzieci w minionym roku nie sięgało po żaden alkohol.

Rozkład odpowiedzi w/g częstotliwości spożywania alkoholu przez młodzież szkolną gminy Manowo

- nie dotyczy
- często
- rzadko
- nie potrafią tego ocenić

Rozkład odpowiedzi w/g częstotliwości spożywania alkoholu przez młodzież szkolną gminy Manowo

	liczba wskazań (wielkości bezwzględne)	To stanowi % wskazań
nie dotyczy	58	29,4
często	54	27,4
rzadko	69	35,0
nie potrafią tego ocenić	16	8,1
Razem	197	100,0

Wiele wskazuje na to, iż nie predyspozycje indywidualne lecz czynniki zewnętrzne powodują w pierwszej fazie zainteresowanie się młodzieży alkoholem.

Rozkład odpowiedzi w/g częstotliwości spożywania alkoholu przez młodzież szkolną gminy Manowo

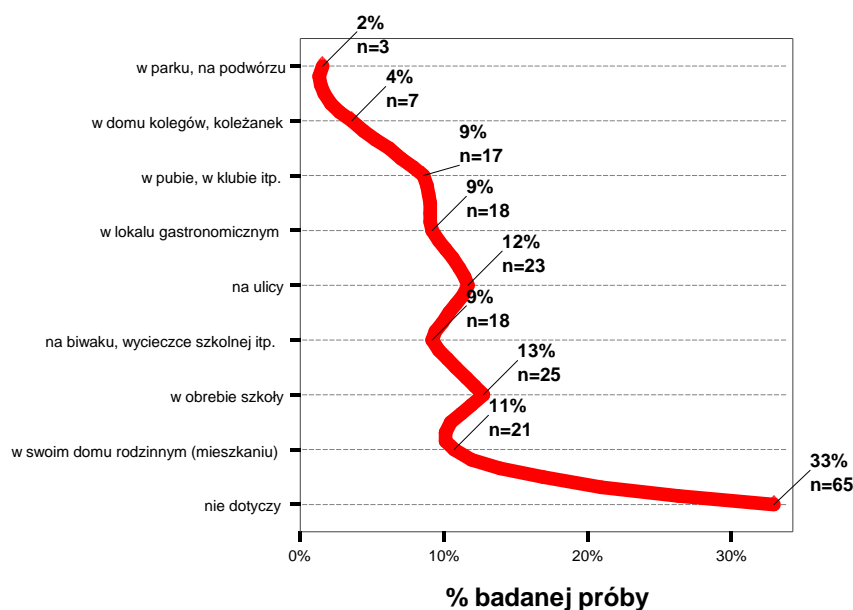
		Z jakim uczuciem się zmagaleś w minionym roku?					
		samotność	znudzenie	obojętność, apatia	radość, zadowolenie	strach, obawa	inne uczucia
Rozkład odpowiedzi w/g częstotliwości spożywania alkoholu przez młodzież szkolną gminy Manowo	nie dotyczy	56	1	1			
		81,2%	3,3%	3,4%			
	często	3	11	3	22	9	6
		4,3%	36,7%	10,3%	61,1%	40,9%	54,5%
	rzadko	10	15	17	10	13	4
	14,5%	50,0%	58,6%	27,8%	59,1%	36,4%	
	nie potrafią tego ocenić		3	8	4		1
			10,0%	27,6%	11,1%		9,1%
Razem		69	30	29	36		11
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Młodzi ludzie wskazywali na bezproblemową możliwość kupienia alkoholu w pobliżu swojego miejsca codziennego bytowania (szkoła, dom itp.). Wyniki diagnozy dowodzą, że poczucie odpowiedzialności sprzedawców alkoholu jest nadal zbyt niskie i należy skupić więcej uwagi na działaniach mających na celu podniesienie świadomości tych osób w zakresie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim. Konieczne jest również zwiększenie ilości kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Rozkład odpowiedzi w/g miejsc, w których najczęściej (tzw. pierwsze wskazanie) spożywano alkohol

	liczba wskazań (wielkości bezwzględne)	To stanowi % wskazań
nie dotyczy	65	33,0
w swoim domu rodzinnym (mieszkaniu)	21	10,7
w obrebie szkoły	25	12,7
na biwaku, wycieczce szkolnej itp.	18	9,1
na ulicy	23	11,7
w lokalu gastronomicznym	18	9,1
w pubie, w klubie itp.	17	8,6
w domu kolegów, koleżanek	7	3,6
w parku, na podwórzu	3	1,5
Razem	197	100,0

Miejsca spożywania alkoholu przez młodzież z gminy Manowo

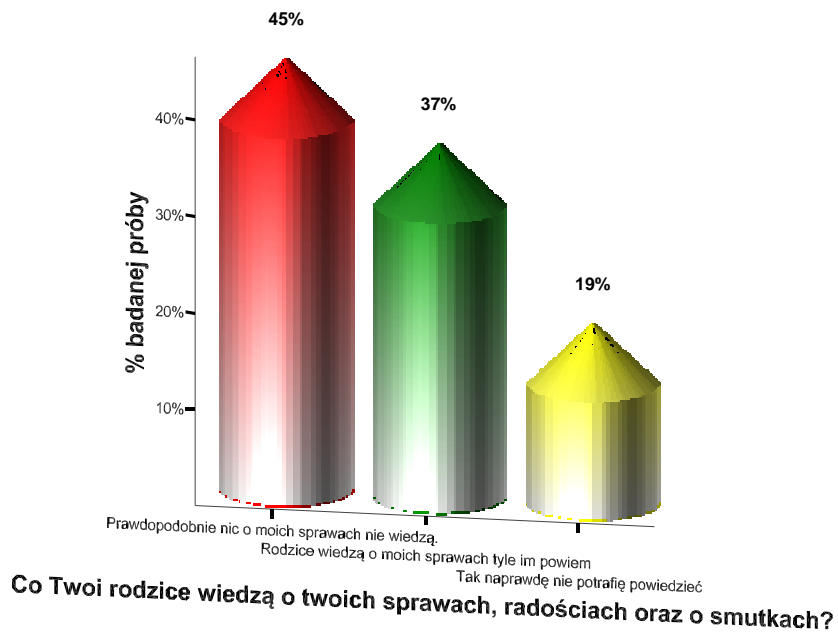

Okazuje się, że dom rodzinny jest równie dobrym (a może nawet lepszym) miejscem na wypicie alkoholu jak inne miejsca. Rzecz jednak w tym, że w domu rodzinnym alkohol spożywany jest za wiedzą i przyzwoleniem rodziców, a często także przy tym samym stole.

Dużym problemem w gronie uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjalistów jest brak prawidłowych relacji młodzieży z rodzicami i światem dorosłych.

Co Twoi rodzice wiedzą o twoich sprawach, radościach oraz o smutkach?

	Ilość wskazań w liczbach bezwzględnych	To stanowi % badanej
Prawdopodobnie nic o moich sprawach nie wiedzą.	88	44,7
Rodzice wiedzą o moich sprawach tyle ile im powiem	72	36,5
Tak naprawdę nie potrafię powiedzieć	37	18,8
Razem	197	100,0

Trwogę budzi fakt, że blisko połowa badanych (44,7%) jest przekonanych, iż rodzice o jego (jej) smutkach, radościach oraz problemach na wagę wieku nic nie wiedzą. Dowodzi to jednoznacznie faktu nienajlepszych w ocenie badanych uczniów ich relacji z rodzicami. Uznać należy, że zarówno chłopcy jak i dziewczęta czują się w rodzinie wyalienowani i niezrozumiani. Proces ten (co jest znamienne) nasila się w klasach kończących etap edukacji.

Wzrastająca liczba problemów związanych ze spożywaniem i nadużywaniem alkoholu zobowiązuje władze różnego szczebla do rozszerzenia i skoordynowania działań profilaktyczno-edukacyjnych, interwencyjnych oraz leczniczo-rehabilitacyjnych, czemu będzie służył niniejszy Program.

II. Cel programu.

Celem realizacji działań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest konsekwentne ograniczanie wśród mieszkańców Gminy Manowo popytu na alkohol oraz minimalizacja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z jego spożywaniem.

III. Zadania do realizacji.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem, osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne, pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln (*Moskalewicz J., Klejna A., Wojtyniak B. (red.): „Kondycja psychiczna mieszkańców Polski. Raport z badań „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej – EZOP Polska”, Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2012).*

Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Leczenie współuzależnienia wymaga odpowiedniego postępowania terapeutycznego poprzez realizację programów psychoterapii współuzależnienia. Dla osób uzależnionych, które przebyły terapię w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego, konieczne jest też umożliwienie odbywania programu terapii poszpitalnej. Zalecane jest, aby – poza uczestnictwem w profesjonalnej psychoterapii uzależnienia – pacjenci uzależnieni uczestniczyli również w ruchu samopomocowym, przede wszystkim w mitingach Anonimowych Alkoholików (AA) oraz zajęciach organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie. Dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Realizacja tego zadania na terenie Gminy Manowo odbywać się będzie poprzez:

- 1) dofinansowanie programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu realizowanych w placówkach odwykowych,
- 2) organizowanie i finansowanie programów terapeutycznych w grupach wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 3) dofinansowanie programów nakierowanych na redukcję szkód,
- 4) organizowanie i finansowanie programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży uzależnionej od alkoholu i zagrożonej uzależnieniem oraz ich rodzin,
- 5) wspieranie programów zdrowotnych po odbytych szpitalnym leczeniu odwykowym, dofinansowanie programów pogłębionej psychoterapii,
- 6) wspieranie programów terapii uzależnienia od alkoholu dla osób bezdomnych z możliwością dożywiania,
- 7) zajęcia terapeutyczne dla rodzin dotkniętych alkoholizmem odbywające się w trakcie obozów socjoterapeutycznych oraz pielgrzymek trzeźwościowych,
- 8) zlecenie biegłym sądowym wykonywania badań w przedmiocie uzależnienia,
- 9) funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, jako miejsca pierwszego kontaktu, mającego na celu informowanie o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz zmotywowanie osoby uzależnionej do podjęcia terapii,
- 10) wspieranie działalności specjalistycznych poradni, punktów informacyjno-konsultacyjnych i telefonów zaufania,
- 11) finansowanie szkoleń pracowników Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz Domu Pomocy Społecznej z zakresu rozpoznawania problemów alkoholowych, motywowania osób spożywających alkohol szkodliwie do ograniczenia picia, zaś osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego, a także wspierania abstynencji osób, które ukończyły terapię w placówkach leczenia uzależnień,
- 12) finansowanie dyżurów terapeutów, którzy mogą konsultować w DPS osoby pijące problemowo, prowadzić grupy wsparcia dla osób uzależnionych, które ukończyły leczenie w całodobowych oddziałach terapii oraz realizować zajęcia dla tych, pensjonariuszy, którzy z racji niepełnosprawności nie mogą skorzystać z pomocy placówek leczenia odwykowego,
- 13) dofinansowywanie kształcenia pracowników lecznictwa odwykowego,
- 14) dofinansowywanie obowiązkowych szkoleń do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień,
- 15) dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego,

- 16) finansowanie superwizji klinicznej pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu,
- 17) podawanie do publicznej wiadomości wykazu placówek zajmujących się leczeniem i profilaktyką,
- 18) współpracę z ośrodkami wzajemnej pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu – poradniami odwykowymi, policją, służbą zdrowia, ośrodkiem pomocy społecznej,
- 19) dofinansowanie remontu i adaptacji placówek leczenia uzależnienia od alkoholu,
- 20) przekazanie środków finansowych na zapewnienie właściwych warunków materialnych do prowadzenia terapii, w tym doposażenie placówek lecznictwa odwykowego w meble i sprzęt, taki jak: alkomaty, kserokopiarki, telewizory, odtwarzacze DVD, magnetofony, meble, materace, tablice, komputery, dostęp do Internetu i inne),
- 21) zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówkach odwykowych,
- 22) wspieranie oferty pomocy dla osób niesłyszących, mających problemy alkoholowe.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być współuzależnienie, które nie jest chorobą – to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. W konsekwencji zaistniałej sytuacji rodzinnej u osób współuzależnionych mogą wystąpić nasilone problemy zdrowotne: zaburzenia psychosomatyczne, emocjonalne stresowe lub zaburzenia adaptacyjne. Bardzo ważną grupą doznającą szkód wynikających z uzależnienia są dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym. Rozwijają się u nich określone zaburzenia emocjonalne, często są ofiarami przemocy i nadużyć seksualnych ze strony najbliższych członków rodziny lub otoczenia. Ponadto stanowią tzw. grupę ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Istotną rolę w procesie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym odgrywają placówki takie jak świetlice, grupy socjoterapeutyczne czy środowiskowe ogniska wychowawcze. Ich zadaniem jest wspieranie rodziny poprzez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi oraz udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej.

Istnieje konieczność nasilania działań mających na celu ograniczenie zagrożeń życia rodzinnego, m.in. poprzez:

- 1) realizację programów ponadstandardowych w niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej dla osób współuzależnionych i Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA),
- 2) wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym) w świetlicach wiejskich i osiedlowych poprzez finansowanie ich bieżącej działalności (szkolenie opiekunów, zaopatrzenie w niezbędne materiały do prowadzenia zajęć, doposażenie w niezbędny sprzęt, meble, drobne remonty),
- 3) finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Programy te powinny opierać się na pisemnych konspektach do poszczególnych zajęć zaplanowanych do realizacji. W ramach zajęć możliwe jest prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci (np.: teatralnych, komputerowych, tanecznych, sportowych),
- 4) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych,
- 5) organizowanie i/lub finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych,
- 6) organizowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym,

- 7) finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic,
- 8) wspieranie ośrodków interwencji kryzysowej udzielających pomocy dla ofiar przemocy domowej,
- 9) dofinansowanie programów terapeutyczno-edukacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie, realizowanych w strukturach ośrodka pomocy społecznej,
- 10) wsparcie terapii dla dzieci z FAS – Płodowym Zespołem Alkoholowym,
- 11) wnioskowanie przez GKRPA do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego a także powiadamianie prokuratury o występowaniu przemocy,
- 12) podjęcie wspólnych działań służb i instytucji stosujących procedury „Niebieskiej Karty”- policji, GOPS-u, Sądu,
- 13) zapobieganie powstawaniu problemów związanych z alkoholizmem poprzez zastosowanie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji w podstawowej opiece zdrowotnej,
- 14) szkolenia pracowników służb społecznych w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania problemom alkoholizmu a zwłaszcza przemocy w rodzinie,
- 15) dofinansowanie prowadzenia porad, konsultacji, terapii rodzinnych dla rodzin, w których występuje uzależnienie lub zagrożenie uzależnieniem od alkoholu,
- 16) udzielanie porad przez prawnika, terapeutę uzależnień oraz psychologa dla członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą domową,
- 17) realizacja i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie,
- 18) prowadzenie edukacji społecznej mającej na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Myśląc o działaniach profilaktycznych i ochronie dzieci i młodzieży przed różnymi zagrożeniami, należy mieć na uwadze, że to właśnie alkohol jest najczęściej spożywaną przez nich substancją psychoaktywną, która przyczynia się do podejmowania innych różnorodnych zachowań ryzykownych. Dużym problemem w pracy z młodymi ludźmi są ich własne przekonania normatywne dotyczące alkoholu, bagatelizowanie strat, przyswajanie pozytywnych skojarzeń z zabawą i relaksem, budowanych przez reklamę napojów alkoholowych. Próby pokazania młodym ludziom alkoholu jako substancji, która może być dla nich niebezpieczna, napotykać również na inną ważną przeszkodę – przyzwolenie rodziców, którzy często mylnie uważają, że „lepiej żeby dziecko piło, niż brało narkotyki”. W związku z tym w profilaktyce rekomendowane jest aby w podejmowanych działaniach opierać się na sprawdzonych, efektywnych strategiach profilaktycznych i nie zaniedbywać elementów, które mogą podnieść skuteczność naszych działań (np. w każdym programie dla uczniów powinny być zawarte elementy pracy z rodzicami). Programy profilaktyczne nie mogą koncentrować się wyłącznie na osłabieniu czynników ryzyka lecz również na wspieraniu głównych czynników chroniących (zwłaszcza kształtowaniu silnej więzi rodzinnej, rozwijaniu zainteresowań oraz wzmacnianiu skłonności do respektowania norm i wartości). Szczególnie cenne są środowiskowe programy profilaktyczne czynnie angażujące wiele grup danej społeczności (młodzież, rodziców, wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, samorząd) w działania na rzecz ograniczania popytu na środki psychoaktywne poprzez m.in. wzrost świadomości społecznej i zmiany cech środowiska lokalnego.

Realizacja tego zadania na terenie Gminy Manowo odbywać się będzie poprzez:

- 1) prowadzenie na terenie szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych oraz kościołów programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,

- 2) udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach, akcjach informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup społeczności gminy (dzieci, młodzież, rodzice, wychowawcy, sprzedawcy napojów alkoholowych),
- 3) wykonanie i/lub zakup informacyjnych materiałów profilaktycznych: prasa, książki specjalistyczne, broszury, plakaty oraz inne materiały informacyjno-edukacyjne,
- 4) przekazywanie informacji o roli rodziny w profilaktyce oraz promowanie odpowiedniego rodzicielstwa (organizacja pikników, imprez, spotkań informacyjnych, zajęć edukacyjnych propagujących więź z rodzicami, a także innymi członkami rodziny jako najważniejszy czynnik chroniący przed niebezpiecznymi eksperymentami i raniącymi doświadczeniami),
- 5) promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, poprzez:
 - a) wspieranie uczniowskich klubów sportowych w ramach zajęć pozalekcyjnych,
 - b) udostępnianie obiektów sportowych (basen, hale sportowe, boiska i inne) oraz obiektów kulturalno-rozrywkowych w ramach organizacji czasu wolnego w tym wypoczynku letniego i zimowego,
 - c) współorganizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych,
 - d) poprawy funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej polegającej na doposażeniu w sprzęt i urządzenia zabawowo-sportowe na boiskach, osiedlowych, szkolnych, w miejscach sportowo-rekreacyjnych i placach zabaw,
 - e) organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, w tym zatrudnienie animatorów prowadzących działania sportowe i edukacyjno-profilaktyczne na obiektach sportowych,
 - f) wspieranie organizacji imprez okolicznościowych jak Wigilia Bożego Narodzenia, Mikołajki, Andrzejkki, Dzień Dziecka, Dzień Matki i inne,
- 6) formy wyjazdowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych dla dzieci i młodzieży głównie z rodzin dysfunkcyjnych,
- 7) organizowanie kolonii, obozów, półkolonii letnich i zimowisk dla dzieci młodzieży z terenu gminy (dożywianie, organizacja wycieczek, doposażenie w materiały niezbędne do zorganizowania wypoczynku),
- 8) organizacja konferencji, koncertów, spektakli oraz imprez promujących zdrowy styl życia,
- 9) diagnozowanie skali zjawisk i zagrożeń zjawiskami patologii indywidualnej w środowisku młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy Manowo,
- 10) stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Programu,
- 11) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka, przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- 12) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych (np. kluby dyskusyjne, gazetki),
- 13) dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, którzy deklarują gotowość podjęcia pracy profilaktycznej z dziećmi lub młodzieżą i aktualnie są zatrudnieni w placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych,
- 14) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- 15) wspieranie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, działania podejmowane we współpracy z Policją i Strażą Gminną,
- 16) edukację lokalnych decydentów i radnych co do wagi i skali problematyki alkoholowej,
- 17) budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi czy współpracą z samorządem województwa,

- 18) organizację konferencji, narad, seminariów i szkoleń dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemem alkoholowym, a także w systemie przeciwdziałania przemocy,
- 19) promowanie działań gmin na forum regionalnym, krajowym i międzynarodowym poprzez udział w konferencjach, seminariach i innych spotkaniach organizowanych przez województwa, instytucje centralne czy też międzynarodowe,
- 20) nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości,
- 21) wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze WRKI.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Dofinansowanie polegające na zleceniu do realizacji zadań publicznych w formie powierzenia lub wsparcia,
- 2) dofinansowanie do szkoleń specjalistycznych dla grup zawodowych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych wśród mieszkańców gminy, tj. pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji i Straży Gminnej, pedagogów szkolnych, nauczycieli, członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorów sądowych, Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu: przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy domowej, programów profilaktyczno-edukacyjnych,
- 3) dofinansowanie do zakupu alkomatów na potrzeby Straży Gminnej i Policji realizujących zadania na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwym kierowcom oraz testerów trzeźwościowych na potrzeby realizatorów Programu, tj. dla GOPS, Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- 4) współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, osobami fizycznymi, Kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi oraz jednostkami organizacyjnymi i pomocniczymi Gminy (w tym Gminnym Ośrodkiem Kultury) w zakresie realizacji zadań wynikających z Programu,
- 5) finansowanie bieżącej działalności Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (wyplata wynagrodzeń członkom komisji, szkolenia, zwrot kosztów podróży poniesionych podczas przeprowadzania kontroli punktów sprzedaży),
- 6) wyposażenie stanowiska pracy Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Uzależnień (zakup sprzętu komputerowego, aparatu fotograficznego i innego sprzętu wspomagającego pracę koordynatora).

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- 2) wnioskowanie do sądu o ukaranie osób naruszających przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) współpraca z Policją w zakresie naruszenia art. 15 ww. ustawy,
- 4) ograniczenie dostępności alkoholu poprzez:
 - a) bezwzględne przestrzeganie ustalonej stosownymi uchwałami Rady Gminy Manowo liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem

sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Manowo,

- b) wydawanie zezwoleń dla placówek detalicznych i gastronomicznych wyłącznie w granicach limitu określonego przez Radę Gminy Manowo.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej, proporcjonalnie do udziału w oferowanych przez nie zajęciach reintegracyjnych osób uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego.

IV. Wskaźniki realizacji zadań.

Podstawowymi wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań będą:

1. liczba osób objętych terapią (uzależnionych i współuzależnionych),
2. liczba osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny i zostały skierowane do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. liczba zorganizowanych szkoleń, seminariów, konferencji oraz ich beneficjentów,
4. liczba zrealizowanych programów socjoterapeutycznych i profilaktycznych i osób nimi objętych,
5. liczba beneficjentów profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowo-rekreacyjnych,
6. liczba punktów podających i sprzedających alkohol objętych kontrolami i wyniki kontroli,
7. liczba osób przeszkolonych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
8. ilość podmiotów zaangażowanych w realizację zadań Programu.

V. Realizatorzy programu.

1. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) opiniuje wnioski o dotacje dla podmiotów realizujących niniejszy Program,
- 3) opiniuje akty prawne dotyczące problematyki alkoholowej w gminie,
- 4) opiniuje wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy,
- 5) opiniuje cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży zgodnie z zapisem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 6) podejmuje działania zmierzające do poddania leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia, należy:

- a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku występowania nadużywania alkoholu,
- b) wezwanie osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie, na posiedzenie zespołu motywującego lub do Punktu konsultacyjnego,
- c) skierowanie osoby na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- d) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
- e) złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego w Koszalinie;
- f) podejmuje działania w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy domowej,
- g) dokonuje kontroli placówek handlujących alkoholem pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.

2. Pełnomocnik Wójta Gminy do spraw Uzależnień:

- 1) realizuje zadania zawarte w programie,
- 2) współpracuje z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz instytucjami zajmującymi się problematyką przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
- 3) opracowuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na kolejny rok budżetowy, a także sprawozdania z realizacji zadań Programu,
- 4) przyjmuje wnioski o dofinansowanie działań służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii,
- 5) przyjmuje wnioski dotyczące zobowiązania do podjęcia leczenia w zakładzie leczenia odwykowego i przekazuje je niezwłocznie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 7) koordynuje kampanie organizowane w ramach programu,
- 8) współpracuje z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy oferuje pomoc ofiarom przemocy głównie w formie poradnictwa. Jego celem jest zintegrowanie służb i instytucji stowarzyszeń oraz organizacji na rzecz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

4. Placówki oświatowe, tj. Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Przedszkola na terenie gminy:

- 1) prowadzą działalność informacyjną i edukacyjną dla dzieci i młodzieży;
- 2) realizują różnego rodzaju programy profilaktyczne;
- 3) organizują konkursy, pogadanki oraz szeroko rozumianą działalność oświatowo-wychowawczą zmierzającą do kreowania wśród swoich wychowanków właściwych wzorców postępowania;
- 4) wpływają na rodziców i opinie publiczną celem kształtowania odpowiednich postaw.

5. Gminny Ośrodek Kultury. Współorganizuje imprezy o charakterze profilaktycznym, sprawuje nadzór merytoryczny nad świetlicami wiejskimi i osiedlowymi funkcjonującymi na terenie gminy.

6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wykonując własne zadania uczestniczy w zadaniach Programu, a zarazem rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

7. Policja:

- 1) pełni funkcję kontrolną w zakresie prawidłowości funkcjonowania placówek detalicznych i gastronomicznych prowadzących sprzedaż alkoholu,
- 2) egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych określonych przepisami prawa,
- 3) prowadzi spotkania edukacyjne z młodzieżą szkolną w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.
- 4) interweniuje w sytuacjach przemocy w rodzinie.

8. Straż Gminna:

- 1) kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących obrót alkoholem w zakresie zgodności prowadzonej sprzedaży napojów alkoholowych z aktualnie wydanymi zezwoleniami,
- 2) egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych,
- 3) prowadzi spotkania edukacyjne z młodzieżą szkolną w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

9. Punkt konsultacyjny:

- 1) stanowi swoisty „pomost” łączący mieszkańców gminy z zakładami leczenia odwykowego;
- 2) motywuje do podjęcia leczenia;

- 3) dostarcza informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii;
- 4) udziela wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom.

10. Świetlice wiejskie i osiedlowe funkcjonujące na terenie gminy,
11. Sądy, prokuratura,
12. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
13. Kluby sportowe działające na rzecz rozwoju kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej,
14. Zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia,
15. Ośrodki badań społecznych,
17. Parafie,
18. Organizacje pozarządowe, organizacje pożytku publicznego, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego (osoby prawne i jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych) oraz instytucje gminne realizujące statutowe zapisy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

VI. Sposób realizacji programu i źródła finansowania

1. Realizacja Programu oraz zadań gminy w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom koordynowana jest przez Pełnomocnika Wójta Gminy do spraw Uzależnień.
2. Zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
3. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu przesuwają się jako środki niewygasające na realizację zadań Programu w roku następnym.
4. Wydatki przeznaczone na realizację zadań programu wynikające z ww. ustaw określa się w szczegółowym harmonogramie stanowiącym integralną część Programu.
5. Wnioski złożone w trakcie roku rozpatrywane będą tylko w przypadku wolnych środków finansowych.
6. Środki niewykorzystane w ciągu roku na realizację poszczególnych zadań wymienionych w harmonogramie mogą być przenoszone na inne zadania zawarte w Programie.
7. Wydatki przeznaczone na realizację zadań Gminnego Programu określone w powyższym programie, ujmują się w planach budżetowych gminy na 2014 rok w dziale 851 – ochrona zdrowia rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
8. Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok do dnia 31 marca 2015 roku.

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Miesięczne wynagrodzenie członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 180,00 (brutto) i płatne jest raz w miesiącu, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji w danym miesiącu kalendarzowym. Wynagrodzenie nie przysługuje członkom Komisji w miesiącach, w których nie odbywają się posiedzenia Komisji.
2. Nieobecność członka na posiedzeniu Komisji powoduje obniżenie wynagrodzenia miesięcznego o 25% za każdą nieobecność – nie więcej niż 50% wynagrodzenia.
3. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń dla członków GKRPA stanowi zestawienie liczby posiedzeń (w przypadku, kiedy w miesiącu odbyło się więcej niż jedno posiedzenie

Komisji) lub lista obecności z posiedzenia (w przypadku, gdy w miesiącu odbyło się jedno posiedzenie Komisji).

4. Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie na podstawie list wypłat w punkcie kasowym Urzędu Gminy Manowo.
5. Na wniosek członka GKRPA wynagrodzenie będzie płacone przelewem na wskazane przez niego konto.

HARMONOGRAM
REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO
PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2014 ROKU

Lp.	Zadanie	Planowane wydatki w 2014 roku	Uwagi
Środki na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014 roku - 98.000,00			
W tym:			
I.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin	19.000,00	1. Funkcjonowanie Punktu konsultacyjnego 2. Programy terapeutyczne dla uzależnionych i współuzależnionych, podtrzymujące trzeźwość, pielgrzymki trzeźwościowe 3. Badania przez biegłych sądowych (niezbędne przy wnioskowaniu do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia) 4. Doposażenie placówek leczenia odwykowego 5. Dofinansowanie do kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników leczenia odwykowego 6. Inne wymienione w pkt III.1 Programu.
II.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	22.000,00	1. Wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej w świetlicach wiejskich i osiedlowych poprzez: - szkolenie opiekunów - zaopatrzenie w materiały umożliwiające prowadzenie zajęć z dziećmi - doposażenie świetlic w niezbędny sprzęt, meble, drobne remonty - finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży 2. Wnioskowanie do Sądu Rejonowego w Koszalinie o

			zobowiązanie do leczenia odwykowego (opłaty sądowe) 3. Inne wymienione w pkt III.2 Programu
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	40.000,00	1. Prowadzenie na terenie szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych oraz kościołów programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży 2. Współorganizacja zimowisk i półkolonii letnich na terenie gminy 3. Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach, akcjach informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup społecznych 4. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego zgodnie z Pkt III.3ppkt 5) Programu 5. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych 6. Inne wymienione w pkt III.3 Programu
IV.	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych	17.000,00	1. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla różnych grup zawodowych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych wśród mieszkańców gminy 2. Dopuszczenie stanowiska pracy koordynatora GPPiRPA. 3. Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Inne wymienione w pkt III.4 Programu
V.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	W miarę potrzeb ze środków niewykorzystanych w roku 2013	- Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. - Inne wymienione w pkt III.5 Programu
OGÓŁEM ROZDZIAŁ 85154		98.000,00	
<i>Środki przeznaczone na realizację Programu, niewykorzystane w 2014 roku zostaną przesunięte się jako środki niewygasające na realizację zadań Programu w roku 2015.</i>			

**Uzasadnienie do
Uchwały Nr / /2013
Rady Gminy Manowo
z dnia 29 listopada 2013 roku**

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy, a ich realizacja jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.